

O RESTITUIRE

Un rol important ca semnificație culturală, asumat în mod statornic — programatic, am putea spune — de emisiunea de teatru radiofonic (rol pe care am mai avut ocazia să-l relevăm în spațiul acestei rubrici) este acela de investigare a unor zone mai puțin cunoscute ale repertoriului universal și original, de valorificare dramatică a unor pagini, nu întotdeauna pe drept acoperite de uitare, din literatura română.

Recent, emisiunea de teatru la microfon a prezentat o adaptare semnată de Ion Budescu după romanul *Menuet* de G. M. Vlădescu, scriitor interbelic al cărui nume este astăzi aproape uitat, practic necunoscut tinerelor generații (în paranteză fie spus, o lucrare nespecializată, dar de amplitudă cuprindere, cum este *Mic dicționar enciclopedic*, nici nu-l pomeneste), dar care, în epocă, a avut o anume rezonanță. Cărțile lui G. M. Vlădescu — nu foarte numeroase, dar bine primite, comentate favorabil, la data apariției, de critici de incontestabilă autoritate — realizează o imagine cuprinzătoare, expresivă a mediului provincial, temă de predilecție, sau a mediului dezmoșteniților soartei. În *Menuet* apare conturată cu pregnanță lumea necăjită, înrăit de lipsuri, sufocată de permanente îngrădiri,

otrăvită de prea multe neîmpliniri, a unui țirgușor asemenea oricăruia altul, în care nici dramele, nici modestele bucurii nu se particularizează prin nimic. Viața se desfășoară aici monoton, dar cu o anume încrîncenare, sub semnul pîndei și al suspiciunilor reciproce, dorința unui om de a se realiza e privită cu neîncredere și ostilitate. E un spațiu al nădejdlor pulverizate înainte de a se înfripa, al idealurilor eșuate în rutină, în derizoriu, și autorul îl construiește cu virtuozitate, apelînd nu doar la mijloacele dramei, ci mai cu seamă la acelea ale satirei, ale umorului corosiv, propriu caricaturii. E multă tristețe în severitatea, în necruțătoarea luciditate cu care romancierul judecă lumea de birfă distrugătoare și brutală indiscreție a provinciei; sensibilitatea ultragiată, speranța spulberată transparent din fiecare rînd.

Adaptarea radiofonică are meritul de a recomune cu fidelitate și înțelegere universul romanului, atmosfera sa specifică. O anume notă de desuetudine, accentuate de melodramă există, dar ele sînt și ale originalului și ar fi fost desigur dificil (și poate și nepotrivit) să fie total înlăturate. Montarea lui Constantin Dinischiotu a reușit să găsească tonul care să lege elementele de dramă de cele de comedie, astfel încît versiunea radiofonică are fluentă, calitatea de a fi îngrijită, chiar dacă nu foarte originală. O distribuție inspirat alcătuită a transmis personajelor din *Menuet* adevăr și emoție: o replică, fie ea și convențională, rostită de Gina Patrichi sau de Radu Beligan, dobîndește rezonanță și intensitate.

Nu putem încheia aceste însemnări fără a menționa prefața critică semnată de Valeriu Răpeanu.

Cristina Dumitrescu

telex-., teatrul“ • telex-., teatrul“ • telex-., teatrul“

(Continuare din p. 63)

„România literară“ din 29 februarie 1980 publică un interesant articol despre teatrul din Marea Britanie, intitulat „Revoluția teatrală din 1968“. ● După recenta premieră cu piesa lui Mórícz Zsigmond Nu pot trăi fără muzică, pe care a pus-o în scenă Harag György, Teatrul Maghiar de Stat din Cluj-Napoca pregătește Acești nebuni fățarnici de Teodor

Mazilu, în regia lui Aureliu Manea, și Reportaj imaginar despre un festival american de muzică pop de Dery Tibor, în regia lui Horváth Béla. ● Teatrul de păpuși din Baia Mare se află într-un turneu de o lună în Franța, cu o dramatizare după basmul lui Ion Creangă Capra cu trei iezi (regia, Aristotel Apostol; scenografia, Ida Grumaz) și cu Între noi de Alexa Marcovici și Ana Predescu (re-

gia, Kovács Ildiko; scenografia, Ida Grumaz). ● Teatrul pentru copii și tineret din Iași a prezentat Povestea orașului fără iubire de Lev Ustinov (regia, Sorina Mirea; scenografia, Antonio Albici) și pregătește Dumbrava minunată după Mihail Sadoveanu (regia, Nicoleta Toia; scenografia, Marfa Azentii).

FAIMA